

Họ tên học sinh: Số báo danh:

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

DẦU CHÂN NGƯỜI LÍNH

(Trích)

Nguyễn Minh Châu ⁽¹⁾

(Tóm tắt: "Dầu chân người lính" là tiểu thuyết kể về cuộc chiến vô cùng ác liệt của quân đội ta với kẻ thù ở thung lũng Khe Sanh, Quảng Trị. Tác phẩm gồm 03 phần: Hành quân - Chiến dịch bao vây - Đất giải phóng, nhằm tái hiện lại hành trình chiến đấu từ những ngày bắt đầu chuẩn bị đến chặng đường hành quân và cuối cùng là cuộc tấn công giành chiến thắng. Trong hành trình ấy là những câu chuyện về cuộc sống chiến đấu và đời sống tâm hồn của chính ủy Kinh, chiến sĩ cần vụ Khuê, trinh sát Lượng, lính thông tin Lữ,... Đoạn trích dưới đây thuộc chương 12, kể về Nết - chị của Khuê, một nữ thanh niên xung phong, được điều đến làm công việc của y tá trạm phẫu thuật ở Tây Nam Khe Sanh)

Nết đã đi làm đường trong đội thanh niên xung phong chống Mỹ cứu nước hai năm, hai năm làm cấp dưỡng nữa, cô đã đi gần suốt dãy Trường Sơn mà vẫn không sao sửa chữa được cái bệnh nhớ nhà.

[...]

Làm sao nói hết mọi điều đáng nói về một cái bếp lửa trên chon von Trường Sơn? Những cái bếp bằng đất vất nặn nên bởi bàn tay khéo léo, khói chỉ lan lơ mờ trong có như sương ban mai rồi tan dần, lửa thì đậu lại. Ngọn lửa được ấp ủ trong lòng người con gái đồng bằng. Những chiến sĩ hành quân trên Trường Sơn chợt trông thấy một ánh lửa hồng, một mái nhà, cái bờ giậu bằng cây sắn có rặng mỏng tơ leo, đàn gà lợn trong chuồng, bên đường một mái tóc cặp buông lơ, một miếng chít khăn mở quạ, một nước da con gái đang sốt rét, một ánh mắt đầm thắm vồn vã: "Các anh người quê ở đâu ta?". Có biết bao nhiêu là nỗi nhớ đồng bằng gửi vào trong một câu hỏi ấy? Có đêm khuya khoắt ngồi trước khuôn bếp, Nết lắng nghe thấy đủ các thứ tiếng động của rừng: tiếng suối chảy, tiếng gà rừng gáy, tiếng con tắc kè và tiếng chim "bắt cô trời cột". Mỗi lúc như vậy, nỗi nhớ nhà và nhớ vùng xuôi cứ cồn cào trong gan ruột, Nết nghe rõ tiếng cá chép đớp mỗi bên bờ ao ấu, cùng tiếng mẹ khỏa nước rửa chân ngoài cầu ao... Suốt những năm ở nhà cùng với mẹ, chẳng mấy khi Nết trông thấy mẹ mặc một cái quần chùng, hai ống quần ướt sũng bao giờ cũng vo quá gối, đôi bắp chân đen thui khăng khiu bao giờ cũng in một ngấn bùn trắng. Mỗi buổi trưa hè đi làm ngoài đồng trở về, bước chân bao giờ cũng lật dật, mẹ vớt xóc cua đồng trước thêm nhà và liền nằm úp sấp bụng trên cái thềm đất, vừa cười ngượng nghịu vừa vẫy Nết lại. Nết chạy tới nhẹ nhàng giậm bàn chân trên dọc sống lưng mẹ, giậm dữ rầy la mẹ sau các kỳ sinh nở không biết kiêng cử. Và những lúc như vậy, mẹ chỉ nín lặng nhả nhục rên khe khẽ và đưa mắt nhìn lũ con cãi cọ tranh nhau đuổi theo những con cua đồng "- U oi!". Ngày hôm đó, Nết đã cầm chặt lá thư ngắn ngủi của Khuê trong những ngón tay cứng đờ như không còn biết cảm giác, cô kêu lên một tiếng rên ri đầy đau khổ và phẫn nộ. Nết nhớ ngày ở nhà, cô thường giả vờ xấn ống tay áo dọa đùa thằng em bé nhất: "Hiên ra đây chị gọi đầu nào?". Thằng bé sợ nhất là bị bế đi gọi đầu liền khóc thét om cá nhà và lần nào Nết cũng bị mẹ mắng: "Cái con quý này lớn xác chỉ khỏe trên em!".

⁽¹⁾ Nguyễn Minh Châu (1930-1989) là cây bút văn xuôi xuất sắc của văn học Việt Nam hiện đại.

Các mẫu kỳ niệm vui buồn vụn vặt gần như chẳng có ý nghĩa gì hết ở trong cái gia đình nghèo và lam lũ, Nét cứ theo bộ đội đi một bước lại nhớ thêm một chuyện. Không biết bao nhiêu chuyện vui buồn nho nhỏ trong gia đình. Mỗi mẫu chuyện là một lưỡi dao cắt vào gan vào ruột. "Nét ơi, tao lạy mày, mày khóc đi một cái!". - Không bao giờ tao chịu khóc đâu Dự ạ, lúc xong việc ở đây rồi thì tao sẽ khóc. Nhưng bây giờ anh chị em trong đội đang vội vàng chuẩn bị đón thương binh về, mỗi người xé ra làm hai ba mà chưa làm hết việc, lẽ nào ngồi khóc? Làm sao sinh ra người con gái giàu nước mắt vậy, nhưng Nét không rõ một giọt nước mắt nào cho mẹ và em ở nhà đã chết vì bom Mỹ. Hãy nguyền rủa lại mà làm việc đừng quản ngày đêm. Hãy nguyền rủa lại mà chiến đấu và làm việc để trả thù cho những người thân đã mất!

(Trích Nguyễn Minh Châu, Tác phẩm văn học được giải thưởng Hồ Chí Minh, NXB Văn học, 2007, tr.538-540)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (0,5 điểm). Xác định dấu hiệu hình thức cho biết ngôi kể được sử dụng trong đoạn trích.

Câu 2 (0,5 điểm). Chỉ ra 02 chi tiết miêu tả hình ảnh bếp lửa ở đoạn trích.

Câu 3 (1,0 điểm). Tác giả đã sử dụng cách kể chuyện đan xen giữa những sự kiện diễn ra ở hiện tại và trong dòng hồi ức của nhân vật Nét. Nhận xét về tác dụng của cách kể chuyện này.

Câu 4 (1,0 điểm). Phân tích hiệu quả của việc sử dụng ngôn ngữ thân mật trong các câu văn sau: *Nét nhớ ngày ở nhà, cô thường giả vờ xắn ống tay áo dọa đùa thằng em bé nhất: "Hiên ra đây chị gọi đầu nào?". Thằng bé sợ nhất là bị bế đi gọi đầu liền khóc thét om cả nhà và lần nào Nét cũng bị mẹ mắng: "Cái con quý này lớn xác chỉ khỏe trâu em!"*.

Câu 5 (1,0 điểm). Câu nói của Nét *Không bao giờ tao chịu khóc đâu Dự ạ, lúc xong việc ở đây rồi thì tao sẽ khóc* gợi cho anh/chị những suy nghĩ gì về cách mỗi người đối diện với nghịch cảnh trong cuộc sống (trình bày trong khoảng 10 dòng)?

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích vẻ đẹp tâm hồn của những con người trên tuyến đường Trường Sơn được thể hiện trong đoạn trích ở phần Đọc hiểu.

Câu 2 (4,0 điểm)

Bộ phim hoạt hình *"Inside Out"* (*"Những mảnh ghép cảm xúc"*) đã phản ánh một vấn đề quen thuộc bằng ý tưởng độc đáo: mô phỏng thế giới nội tâm của cô bé Riley, nơi các cảm xúc đã được nhân hóa thành sáu nhân vật (Niềm Vui, Nỗi Buồn, Sợ hãi, Giận Dữ, Chán Ghét, Lo Âu) cùng nhau điều khiển tâm trí cô. Bộ phim là hành trình Riley lắng nghe và chấp nhận những tiếng nói của cảm xúc trong tâm hồn mình.

Từ gợi dẫn trên, kết hợp với hiểu biết của bản thân, hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) trình bày suy nghĩ của anh/chị về thông điệp: ***Lắng nghe để thấu hiểu cảm xúc của chính mình.***

-----Hết-----

(Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị không giải thích gì thêm)